

8 Ιουλίου 1709

Η μάχη στην Πολτάβα

Στα τέλη του 17^{ου}, αρχές του 18^{ου} αιώνα, η Βόρεια Ευρώπη συγκλονιζόταν από την αιματηρή αντιπαράθεση του τσάρου της Ρωσίας, Μεγάλου Πέτρου, και του βασιλιά της Σουηδίας, Καρόλου ΙΒ' ([βλ. 19.7.1702](#)). Παρ' όλες τις περιπέτειές του με τον Σουηδό, ο Πέτρος ίδρυσε, στα 1703, την Πετρούπολη στη Βαλτική, ανοίγοντας τους ναυτικούς ορίζοντες προς τη Δύση. Στα 1707, άρχισε εισβολή στην Πολωνία. Έπειτα, συνέκλινε στα νότια κι έφτασε ως την Ουκρανία, όπου τον ακολούθησε ο Κάρολος. Η Ρωσία έχει αποδειχτεί ανεξάντλητη σε έμπυχο υλικό. Η Σουηδία όχι. Ο Κάρολος έπαιξε το τελευταίο του χαρτί στην Πολτάβα, στις 8 Ιουλίου 1709. Διέθετε 20.000 άνδρες, ενώ ο Πέτρος 50.000. Όταν η μάχη τελείωσε, ο σουηδικός στρατός είχε καταστραφεί. Ο Κάρολος ΙΒ' πέρασε τα σύνορα και βρήκε καταφύγιο στην Τουρκία. Έμεινε εκεί ως το 1715. Στο διάστημα αυτό, ο Πέτρος πήρε τη Ρίγα κι ολόκληρη την Εσθονία (1710) και το Ιάσιο, κατάργησε τη ρωσική Δούμα, ανασυγκρότησε την οικονομία, αναδιοργάνωσε τη διοίκηση, συγκρότησε πολεμικό στόλο και συγκρούστηκε με τους Τούρκους ξεσηκώνοντας τους Έλληνες, που τραγουδούσαν στο όνομά του.

Ο Κάρολος επέστρεψε στη Σουηδία, έφτιαξε νέο στρατό, νίκησε τους Δανούς από τους οποίους απέσπασε τη Νορβηγία αλλά σε μια μάχη σκοτώθηκε, στις 30 του Νοεμβρίου 1718. Μαζί του θα πέθανε και η κυριαρχία της Σουηδίας στον Βορρά: Η Πομερανία πέρασε στην Πρωσία και οι υπόλοιπες σουηδικές κτήσεις στη Ρωσία του Πέτρου. Μια Ρωσία που ξεκίνησε να βιομηχανοποιείται και να εκσυγχρονίζεται αργά αλλά σταθερά.

Όταν ο Μεγάλος Πέτρος πέθανε, στις 8 Φεβρουαρίου 1725, άφησε μια Ρωσία με εκτεταμένες διεξόδους στη θάλασσα και με γνώμη σεβαστή από όλους.

1815: Μετά τη σύλληψη του Ναπολέοντα Βοναπάρτη στις 3 Ιουλίου, ο Λουδοβίκος ΙΗ΄ επιστρέφει ασφαλής στο Παρίσι.

1944: Στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, συμμαχικά καταδρομικά και αντιτορπιλικά βομβαρδίζουν την Γκουάμ που ήταν υπό ιαπωνική κυριαρχία.

1994: Πεθαίνει από καρδιακή προσβολή ο Κιμ Ιλ-σουγκ, «Μεγάλος Αρχηγός» της Βόρειας Κορέας από την ίδρυση της σταλινικής πολιτείας το 1948 κι έπειτα. Ο θάνατός του στα βαθιά γεράματα σήμανε και το τέλος της πιο μακρόχρονης, στον σύγχρονο κόσμο, παραμονής στο ύπατο αξίωμα. Είχε γεννηθεί το 1912.

1997: Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης και ο πρόεδρος της Τουρκίας Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ υπογράφουν στη Μαδρίτη συμφωνία από έξι σημεία με σκοπό τη μείωση της έντασης στο Αιγαίο και την απομάκρυνση του κινδύνου σύρραξης ανάμεσα στις δύο χώρες.

2003: Μετά από πενήντα ώρες στο χειρουργείο, χάνουν την ζωή τους με διαφορά ενενήντα λεπτών η μια από την άλλη οι δυο 29χρονης Σιαμαίες από το Ιράν. Ήταν η πρώτη στον κόσμο προσπάθεια να αποχωριστούν ενήλικες σιαμαίες και η επέμβαση έγινε στη Σιγκαπούρη.

2005: Μια μόλις ημέρα μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στο Λονδίνο, ο πρωθυπουργός της Ιταλίας, Σίλβιο Μπερλουσκόνι, ανακοινώνει την από τον Σεπτέμβριο αποχώρηση των Ιταλών από το Ιράκ.

Η 8^η Ιουλίου στον πολιτισμό

8 Ιουλίου 1497

Ο Βάσκο ντε Γκάμα

Ο Βάσκο ντε Γκάμα γεννήθηκε το 1469 στην Πορτογαλία. Στα 28 του, ήταν γνωστός θαλασσοπόρος. Ήθελε να βρει ένα θαλάσσιο πέρασμα για τις Ινδίες, όχι πλέοντας δυτικά όπως έκανε ο Κολόμβος, αλλά περιπλέοντας την Αφρική. Πίστευε ότι σε κάποιο σημείο, στο Νότο, υπάρχει διέξοδος προς τον Ινδικό ωκεανό. Στις 8 Ιουλίου του 1497, ξεκίνησε για το μεγάλο ταξίδι. Χρειάστηκε ταξίδι τεσσάρων μηνών, ώσπου, στις 16 Νοεμβρίου 1497 να ανακαλύψει το πέρασμα κάτω από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας που οδηγεί στον Ινδικό ωκεανό ([βλ. 16.11.1497](#)). Αρχισε να πλέει βόρεια - βορειοανατολικά. Μερικές βδομάδες, αργότερα, τα πλοία έπιασαν σε λιμάνι που τους φάνηκε γνώριμο. Βρίσκονταν στην Αιθιοπία. Την είχαν γνωρίσει, ακολουθώντας άλλοτε τους εμπορικούς δρόμους της ξηράς. Ξαναμπήκαν στα πλοία αλλά το σκορβούτο τους θέριζε. Στις 10 Ιανουαρίου 1498, έπιασαν,

όπου μπόρεσαν. Γνώρισαν, έτσι, τη χώρα των Κάφρων. Οι κάτοικοι τους βοήθησαν να θεραπευτούν. Ξαναμπήκαν στα πλοία, ανακάλυψαν τη Μοζαμβίκη κι έβαλαν πλώρη για τις Ινδίες. Έφτασαν εκεί μέσα του Ιουλίου του 1498. Στις 30 Αυγούστου, πήραν το δρόμο της επιστροφής. Το ταξίδι είχε πετύχει.

Τέσσερα χρόνια είχαν περάσει, όταν ο Βάσκο ντε Γκάμα, ναύαρχος των Ινδιών, πια, με 15 πορτογαλικά πλοία, ξαναγύρισε στον Ινδικό ωκεανό. Αυτή τη φορά, ως κατακτητής, μετέτρεψε σε πορτογαλικές αποικίες τη Μοζαμβίκη, τη Σομαλία, τη Σοφάλα και το Κάλικατ των Ινδιών. Γύρισε στην Πορτογαλία στα 1503 κι έμεινε εκεί είκοσι χρόνια, χωρίς να ξαναταξιδεύσει. Στα 1523, τον ονόμασαν αντιβασιλιά των Ινδιών αλλά δεν πρόλαβε να χαρεί τον τίτλο. Πέθανε το 1524, σε ηλικία 55 χρόνων.

1822: Πνίγεται στο Λέγκορν, ενώ ταξίδευε προς τον Κόλπο Σπέτζια της Ιταλίας ο Πέρσι Μπίσε Σέλεϊ, φημισμένος Άγγλος λυρικός ποιητής και σύντροφος του λόρδου Βύρωνα στις νεανικές τους τρέλες. Είχε γεννηθεί στις 4 Αυγούστου 1792.

1838: Γεννιέται ο κόμης Φερδινάνδος φον Ζέπελιν, κατασκευαστής σκληρών αερόστατων με επίμηκες σχήμα που πήραν το όνομά του (το 1900). Πέθανε το 1917.

1839: Γεννιέται ο Τζον Δ. Ροκφέλερ, Αμερικανός εκατομμυριούχος ιδιοκτήτης πετρελαιοπηγών. Πέθανε το 1937.

1889: Στον Μισισσιπή, ο Τζον Σάλιβαν νικά με νοκ άουτ τον Τζέικ Κίλρεϊν στον τελευταίο στον κόσμο αγώνα μποξ βαρέων βαρών χωρίς γάντια. Ο αγώνας κράτησε δυο ώρες και 16 λεπτά (75 γύροι!).

1956: Πεθαίνει ο Ιταλός συγγραφέας Τζιοβάνι Παπίνι. Κυριότερο έργο του η «Ιστορία του Χριστού». Γεννήθηκε στις 9 Ιανουαρίου 1881.

1967: Πεθαίνει η Βρετανίδα ηθοποιός Βίβιαν Λι. Γνωστότερη για τους ρόλους της στις ταινίες «Όσα παίρνει ο Άνεμος», για την οποία κέρδισε Όσκαρ, και «Λεωφορείο ο Πόθος».

1990: Νικώντας την Αργεντινή 1 – 0 στη Ρώμη, η Γερμανία κατακτά το (14^ο) παγκόσμιο κύπελλο στο ποδόσφαιρο.

2004: Μετά από το επιτυχημένο ταξίδι της στις πέντε ηπείρους, η ολυμπιακή φλόγα επιστρέφει στην Ελλάδα ξεκινώντας την περιφορά της από την Κρήτη.

2011: Το «Ατλαντίς» εκτοξεύεται για το τελευταίο του (δώδεκα ημερών) ταξίδι στο διάστημα, σηματοδοτώντας το τέλος της εποχής των αμερικανικών διαστημικών λεωφορείων, μετά από 30 χρόνια και 135 αποστολές. Είχε προηγηθεί ο παροπλισμός των Discovery και Endeavour.

2014: Στα ημιτελικά του παγκοσμίου κυπέλλου, η εθνική ποδοσφαιρική ομάδα της Βραζιλίας χάνει με 7 – 1 από τη Γερμανία, μέσα στην έδρα της. Είναι η μεγαλύτερη ήττα της σε επίσημο αγώνα.